

www.mifgash-haparasha.co.il

סיוון ה'תשע"ב

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

המשכן ומחנה ישראל

לפרשת נשא(על פי שיעורים של הרב יונתן גרוסמן והרב אמנון בזק)

1. אהרן הכהן ט ולבני קהת לא נתן פי-עבדת הקדש עלהם בפתח ושאו.
2. במדבר ו – ברכת כהנים: "דבר אל אהרן ואל בניו לאמר: כה תברכו את בני ישראל אמור להם: יברכך ה' וישמרך. יאר ה' פניו אליך ויחנך. ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום. ושמנו את שמי על בני ישראל ואני אברכם."
3. ויקרא ט, כב-כג: "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם, וירד מעשת החטאת והעלה והשלמים. ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם, וירא כבוד ה' אל כל העם"
4. רש"י בפירושו לויקרא ט, כב: "ויברכם - ברכת כהנים: יברכך, יאר, ישא".
5. המצוות בפרשת נשא:
  - א. שילוח טמאים מן המחנה.
  - ב. אשם גזילות.
  - ג. אשה סוטה.
  - ד. נזיר.
6. שילוח טמאים מהמחנה - במדבר ה', א-ד:
  - א וינדבר יהוה אל-משה לאמר ב צו את-בני ישראל וישלחו מן-המחנה כל-צרוע וכל-זב וכל טמא לנפש ג מזכר עד-נקבה תשלחו אל-מחוץ למחנה תשלחו ואלא וטמאו את-מחניהם אשר אני שכן בתוכם ד ויעשו-כן בני ישראל וישלחו אותם אל-מחוץ למחנה כאשר דבר יהוה אל-משה כן עשו בני ישראל.
  7. אשם גזילות וגזל הגר - במדבר ה', ה-י:
    - ה וינדבר יהוה אל-משה לאמר ו דבר אל-בני ישראל איש או-אשה כי יעשו מכל-חטאת האדם למעל מעל ביהנה ואשמה הנפש ההוא ז והתנדו את-חטאתם אשר עשו והשיב את-אשמו בראשו וחקמישתו יסף עליו ונתן

1. שמות מ', לד: "ויכס הענן את אהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן"
2. ויקרא ט, כד: "ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים, וירא כל העם, וירנו ויפלו על פניהם"
3. במדבר ז', ב: "ויקרבו נשיאי ישראל, ראשי בית אבתם, הם נשיאי המטות, הם העמדים על הפקדים"
4. במדבר ט', טו-כג: "וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדת ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר. כן יהיה תמיד הענן יכסנו ומראה אש לילה. ולפי העלת הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל ובמקום אשר ישכן שם הענן שם יחנו בני ישראל. על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו כל ימי אשר ישכן הענן על המשכן יחנו. ובהאריך הענן על המשכן ימים רבים ושמו בני ישראל את משמרת ה' ולא יסעו. ויש אשר יהיה הענן ימים מספר על המשכן על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו..."
5. במדבר ז:
  - ב ויקריבו נשיאי ישראל וישאל ראשי בית אבתם הם נשיאי המטות הם העמדים על-הפקדים ג ויביאו את-קרבנותם לפני יהוה שש-עגלת צב ושני עשר בקר עגלה על-שני הנשאים ושור לאחד ויקריבו אותם לפני המשכן ד ויאמר יהוה אל-משה לאמר ה קח מאתם והיו לעבד את-עבדת אהל מועד ונתתה אותם אל-הלויים איש כפי עבדתו ו ויקח משה את-העגלות ואת-הבקר ויתן אותם אל-הלויים ז את שתי העגלות ואת ארבעת הבקר נתן לבני גרשון כפי עבדתם ח ואת ארבע העגלות ואת שמונת הבקר נתן לבני מררי כפי עבדתם ביד איתמר בן-

"קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם כי את אשי ה' לחם א-לוהיהם הם מקריבים והיו קודש... וקדשתו כי את לחם א-לוהיך הוא מקריב קדוש יהיה לך..."

17. קדושת הכהן הגדול - ויקרא כ"א, י-יב:

"והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבוש את הבגדים... ועל כל נפשות מת לא יבוא לאביו ולאמו ולא יטמא... ולא יחלל את מקדש א-לוהיו כי נזר שמן משחת א-לוהיו עליו, אני ה' "

18. שני סוגי הנזר של הכהן הגדול - שמות כ"ט, ו-ז:

"ושמת המצנפת על ראשו ונתת את נזר הקודש על המצנפת: ולקחת את שמן המשחה ויצקת על ראשו ומשחת אותו"

19. נזיר ו', ה-ז:

"כל ימי נדר נזרו תער לא יעבור על ראשו, עד מלאת הימים אשר יזיר לה' קדוש יהיה, גדל פרע שער ראשו."

"לאביו ולאמו ולאחיו ולאחותו לא יטמא להם במותם, כי נזר א-לוהיו על ראשו: כל ימי נזרו קדוש הוא לה' "

20. פתיחת פרשיות נזיר וסוטה:

סוטה (ה', יא-יב): "וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם - איש איש כי תשטה אשתו..."

נזיר (ו', א-ב): "וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם - איש או אשה כי יפליא לנדב נזר נזיר..."

21. סיום פרשיות נזיר וסוטה:

סוטה (ה', כט): "זאת תורת הקנאות אשר תשטה אשה..."

נזיר (ו', כא): "זאת תורת הנזיר אשר ידור..."

22. תפקיד הכהן:

סוטה(ה', כה): "והניף את המנחה לפני ה' "

נזיר (ו', כ): "והניף אותם הכהן תנופה לפני ה' "

23. ויקרא כ', ו:

"והתקדשתם והייתם קדשים כי אני ה' א-לוהיכם."

24. ויקרא כ', ח:

"ואיש אשר ינאף את אשת איש אשר ינאף את אשת רעהו, מות יומת הנואף והנואפת."

25. ויקרא כ', כו:

"והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה', ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי."

26. הרב אמנון בזק:

מסמיכות הפרשיות בין סוטה לנזיר למדנו שמעמדם של בני ישראל נקבע על פי מעשיהם: אם ירצו - יוכלו להגיע לשיאי קדושה, שאותה יבטאו גם באופן חיזוני ע"י שיגדלו פרע שער ראשם; וכנגד זאת, פגימה בקדושה תביא לפריעת הראש ע"י אחרים.

לְאֶשֶׁר אָשֶׁם לוֹ. ח. וְאִם-אֵין לְאִישׁ גֹּאֵל לְהָשִׁיב הָאֶשֶׁם אֵלָיו הָאֶשֶׁם הַמוֹשֵׁב לִיהִנֶּה לְפָנָיו מִלְבָּד אֵיל הַכִּפָּרִים אֲשֶׁר יִכְפֹּר-בוֹ עָלָיו. ט. וְכָל-תְּרוּמָה לְכָל-קִדְשֵׁי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-יִקְרִיבוּ לְפָנָיו לוֹ יִהְיֶה. י. וְאִישׁ אֶת-קִדְשָׁיו לוֹ יִהְיֶה אִישׁ אֲשֶׁר-יִתֵּן לְפָנָיו לוֹ יִהְיֶה.

12. מסביר הרב גרוסמן:

אם נבוא וננסה להבין מדוע חוקים אלו הובאו כאן, נצטרך לתת את הדעת כי הכתוב תוקף את מעגלי החיים השונים (חברה באספקט דתי / חברה באספקט מוסרי / משפחה / יחיד), ובכולם מודגש מקומו של המשכן בתהליכים שצריכים לעבור האנשים הנידונים. על פי זה נראה, כי קובץ חוקים אלו פותח למעשה את היחידה הבאה - חנוכת המשכן והמסע על פיו.

13. סידור המצוות במבנה כיאסטי פנימי:

א. הרחקת הטמאים מן המחנה

ב. אשם גזילות - "למעל מעל בה"

ב1. אשה סוטה - "ומעלה בו מעל"

א1. נזיר

14. הסבר למיקום המצוות - הרב יונתן גרוסמן:

ההקשר הראשוני הוא, כאמור, הזיקה לעולם המשכן. אולם לא זיקה של קדושה וריחוק, כשעיקר תפקיד המשכן מתמקד בעבודת המזבח, כפי שחומש ויקרא הציג אותו לפנינו. הפעם הזיקה למשכן מתבטאת ביכולת המשכן לשמור על חיים תקינים מחוץ למשכן, במחנה כולו. המשכן מאפשר כפרה בחטאים שאדם מעל כלפי חברו, ומאפשר גם שמירה על שלמות התא המשפחתי (ב-1).

במקביל, המשכן דורש שמירה מסוימת של טהרה בכל המחנה כולו, ולא רק לאלו הרוצים להתקרב למשכן (כפי שעלה בספר ויקרא), ומאפשר לאדם ישראלי פשוט, להתנהג ככהן. הביטוי המופיע לגבי נזיר: "כי נזר אלוהיו על ראשו" (ו', ז), מזכיר עד מאד את הביטוי שנאמר לגבי הכהן הגדול: "כי נזר שמן משחת אלהיו עליו" (ויקרא כ"א, יב). כלומר, המחנה כולו, ברמה הכללית, צריך לשמור על טהרה מסוימת, וכן ישנה אפשרות לאדם פרטי מישראל, לקבל על עצמו ציוויים מסוימים, אשר יקרבוהו למעמדו של הכהן הגדול.

15. הדמיון בין הנזיר לבין הכהנים:

- על הכהנים נאמר "קדושים יהיו לא-לוהיהם" (ויקרא כ"א, ו), ועל הנזיר - "קדוש הוא לה'" (ו', ח);
  - בזמן עבודתו צווה הכהן: "יין ושכר אל תשת" (ויקרא י"ט, ט), כפי שצווה הנזיר - "מיין ושכר יזיר" (ו', ג);
  - גם הכהן וגם הנזיר נאסרו להיטמא למתים.
16. קדושת הכהנים - ויקרא כ"א, ו-ח: